

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

INVESTIGAȚII FINANCIAR-ECONOMICE
CURRICULUM

FORMATOR:
Viorel MORARI
master în drept

CHIȘINĂU, 2012

I. PRELIMINARII

Țările aflate în tranziție se confruntă cu probleme complexe, generate de factori moșteniți de la sistemul social-economic precedent și de instabilitățile instituționale ale perioadei de tranziție. Aceste schimbări se deosebesc de reformele realizate în alte țări, deoarece transformările trebuie să fie sistemice și să schimbe radical temelia instituțiilor stabilite în trecut. În acest sens, evenimentele pe care le-a parcurs Republica Moldova în istoria sa recentă nu prezintă o excepție prin complexitatea și profunzimea lor.

Totodată, intensificarea dezvoltării economice este imposibilă fără fortificarea sistemului de asigurare a ordinii de drept, fără combaterea consecventă și necruțătoare a criminalității, corupției și economiei tenebre. În acest context, este necesar de consolidat cadrul legislativ privind protecția intereselor agenților economici și ale statului, inclusiv în sfera reglementării relațiilor patrimoniale, privind combaterea evaziunilor fiscale, contrabandei, etc.

Un rol deosebit în vederea realizării acestor activități este dispus organelor procuraturii.

În conformitate cu art.124 din Constituția RM și art.4 al Legii cu privire la Procuratură, procuratura reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

Scopul în cauză poate fi realizat prin diverse metode, inclusiv, prin efectuarea controalelor asupra respectării legislației în vigoare.

Investigațiile financiar-economice constituie unul dintre modulele esențiale pentru viitorii procurori în ceea ce privește procesul de organizare a efectuării controalelor, de aceea în prezentul curriculum este acordată suficientă atenție nu doar ideii de acumulare a cunoștințelor teoretice, dar și celei de formare a abilităților tipice domeniului de activitate, precum și a capacității de a transfera cunoștințele teoretice și abilitățile practice în situații nestandarde.

În context, curriculumul la modul „Investigații financiar-economice” se prezintă ca un document de politică educațională și, în același timp, drept un instrument juridic ce sintetizează stadiul formării viitorilor procurori în vederea realizării competenței organelor Procuraturii.

Scopul instruirii la disciplina Investigații financiar-economice a audiențelor rezidă în oferirea posibilității acestora în formarea deprinderilor practice necesare pentru organizarea cu succes a activității de reprezentare a intereselor generale a societății, apărarea ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor.

Instruirea în domeniul nominalizat va scoate în relief valorificarea potențialului fiecărui audient la o gândire analitică și de sinteză necesară pentru întocmirea actelor de reacționare a procurorului în vederea garantării respectării legislației de către autoritățile publice, persoanele fizice și juridice.

II. OBIECTIVE GENERALE ALE MODULULUI

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să relateze despre scopurile, obiectivele și principiile investigațiilor financiar-economice;
- să conștientizeze importanța investigațiilor financiar-economice în calitate de instrument la realizarea atribuțiilor organelor procuraturii în ceea ce privește reprezentarea intereselor generale a societății, apărarea ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor;
- să distingă investigațiile financiar – economice ca instrument separat de restul atribuțiilor, destinat pentru realizarea competenței organelor procuraturii;
- să cunoască cadrul juridic, atribuțiile și organizarea activității privind investigațiile financiar – economice.

La nivel de aplicare:

- să identifice soluții concrete pentru problemele de ordin practic vizînd efectuarea controalelor privind respectarea legislației de către subiecții de drept;
- să utilizeze informațiile, în vederea realizării obiectivelor propuse la inițierea investigațiilor, din cadrul bazelor de date ale autorităților publice abilitate cu atribuții de stocare a acestora;
- să fie capabil să implice la efectuarea investigațiilor financiar-economice și să formuleze întrebări față de specialiștii din cadrul altor organe abilitate cu funcții de control în vederea atingerii scopurilor stabilite;
- să formeze deprinderi de direcționare și organizare a activității organelor de control, în cazul efectuării investigațiilor financiar-economice, pentru analiza și sinteza ulterioară a rezultatelor obținute și întocmirea actelor de reacționare a procurorului impuse.

La nivel de integrare:

- să formeze capacități de transfer al cunoștințelor teoretice și al abilităților practice în situații atipice, soluționarea situațiilor dificile, rezolvarea unor sarcini cu un grad sporit de complexitate în cazul realizării investigațiilor financiar - economice;
- să aprecieze importanța activității de reprezentarea intereselor generale a societății, apărarea ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor;
- să formeze deprinderi practice de întocmire a actelor de reacționare ale procurorului în vederea restabilirii ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor.

III. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Semestrul	Numărul de ore		evaluare	Responsabili de disciplină
		C	S		
	II	10	18	colocviu	Viorel Morari

IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs:

Nr.	Tema	Realizarea în timp (ore)
1.	Noțiuni introductive. Actele de reacționare emise de procuror	2
2.	Modul de efectuare a controlului activității Inspectoratului Fiscal de Stat	2
3.	Modul de efectuarea a controlului în domeniul respectării legislației privind gestionarea patrimoniului public	2
4.	Modul de efectuare a controalelor în domeniul legislației vamale	2
5.	Modul de efectuarea controalelor în vederea apărării drepturilor, libertăților și intereselor legale ale persoanei în sfera protecției sociale	2
	TOTAL	10

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de seminar:

Nr.	Tema	Realizarea în timp (ore)
1.	Noțiuni întroductive. Actele de reacționare emise de procuror	2
2.	Modul de efectuare a controlului activității Inspectoratului Fiscal de Stat	4
3.	Modul de efectuarea a controlului în domeniul respectării legislației privind gestionarea patrimoniului public	4
4.	Modul de efectuarea controalelor în vederea apărării drepturilor, libertăților și intereselor legale ale persoanei în sfera protecției sociale	4
5.	Modul de efectuare a controalelor în domeniul legislației vamale	4
	TOTAL	18

V. OBIECTIVELE DE REFERINȚĂ ȘI CONȚINUTURI

Obiectivele de referință	Conținuturi
- să definească noțiunea de investigații financiar economice, scopurile și obiectivele acesteia; - să determine importanța investigațiilor financiar economice în vederea reprezentării intereselor generale ale societății, apărării ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor; - să evidențieze necesitatea planificării activității organelor procuraturii; - să formeze deprinderi practice de a pregăti și efectua controlul.	Notiuni introductive - Scopul și obiectivele investigațiilor financiar - economice - Acte de reacționare emise de procuror. - Planificarea activității organelor procuraturii. - Pregătire și efectuarea investigațiilor financiar - economice
- să formeze deprinderi pentru planificarea activității și pregătirea pentru efectuarea controlului; - să cunoască actele normative ce reglementează activitatea organelor fiscale; - să explice procedura de examinare a cazurilor de încălcare fiscală; - să distingă procedura de urmărire silită a bunurilor.	Modul de efectuare a controlului activității Inspectoratului Fiscal de Stat (IFS) - Actele normative de bază ce reglementează activitatea IFS. - emiterea de către IFS a deciziilor privind aplicarea de sancțiuni. - executarea silită a obligațiilor fiscale, inclusiv sechestrarea și vânzarea activelor întreprinderii și suspendarea operațiunilor la conturile bancare. - înaintarea în instanțele judecătorești competente a acțiunilor contra contribuabililor. - practica contravențională.
- să distingă scopul și obiectivele efectuării controlului în domeniul de resort; - să cunoască actele normative ce reglementează gestionarea patrimoniului public; - să formeze deprinderi pentru planificarea activității și pregătirea pentru efectuarea investigațiilor financiar-economice; - să formeze aptitudini de întocmirea actelor de reacționare ale procurorului.	Modul de efectuarea a controlului în domeniul respectării legislației privind gestionarea patrimoniului public - gestionarea patrimoniului întreprinderilor de stat din subordinea autorităților publice centrale. - gestionarea pachetelor de acțiuni ale statului în capitalul statutar al agenților economici, precumși administrarea întreprinderilor de stat. - gestionarea proprietății de către autoritățile administrației publice locale.
- să distingă scopul și obiectivele efectuării controlului în domeniul de resort; - să cunoască actele normative ce reglementează domeniul în cauză; - să identifice organele de control care urmează a fi antrenate în efectuarea investigațiilor; - să formeze deprinderi pentru planificarea	Modul de efectuarea controalelor în vederea apărării drepturilor, libertăților și intereselor legale ale persoanei în sfera protecției sociale - combaterea și prevenirea fenomenului formării restanțelor pentru remunerarea muncii de către agenții economici. - controlul verificării respectării legislației în

activității și pregătirea pentru efectuarea investigațiilor financiar-economice în domeniul nominalizat; - să formeze aptitudini de întocmirea actelor de reacționare ale procurorului	domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală. - controlul asupra legalității, evidenței, repartizării și utilizării ajutorului umanitar.
- să distingă scopul și obiectivele efectuării controlului în domeniul de resort; - să cunoască actele normative ce reglementează domeniul în cauză; - să identifice organele de control care urmează a fi antrenate în efectuarea investigațiilor; - să formeze deprinderi pentru planificarea activității și pregătirea pentru efectuarea investigațiilor financiar-economice; - să formeze aptitudini de întocmirea actelor de reacționare ale procurorului.	Modul de efectuare a controalelor în domeniul legislației vamale - Metodologia efectuării controlului legalității aplicării sancțiunilor materiale în cazul săvârșirii contravențiilor vamale prevăzute de art.231 Cod vamal. - Metodologia efectuării controlului legalității achitării plăților vamale la importul mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova. - Metodologia efectuării controlului păstrării bunurilor ridicate în cadrul documentării contravențiilor și infracțiunilor.

VI. EVALUARE DISCIPLINEI

Evaluarea disciplinei va reprezenta media dintre evaluarea curentă și evaluarea finală.

Evaluarea curentă a rezultatelor academice se va efectua prin:

- Participarea audiențelor în cadrul activităților practice (răspunsuri orale, participare la dezbateri, prezentări de rapoarte/comunicări/ informații).

- **Probe scrise:** două testări obligatorii care vor conține sarcini de mai multe niveluri cu: obiective de cunoștințe, obiective de capacități și obiective de competențe profesionale și atitudini.

- Pregătirea unui referat științific și/sau aplicativ pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

În cadrul activităților practice se va realiza:

- Studierea și rezolvarea spețelor;
- Activități de grup;
- Studiu de caz;
- Elaborarea de către audienți a proiectelor actelor de reacționare a procurorului;
- Studierea exemplarelor de acte de reacționare din practica activității de procuror;
- Proceduri de interpretare și aplicare corectă a legii;
- Însușirea și aplicarea corectă a terminologiei de specialitate;
- Studiu individual a literaturii de specialitate, a practicii în acest domeniu;
- Modelări/simulări de situații concrete.

Evaluarea finală se va efectua în scris

Mostră:

Tema „Actele de reacționare ale procurorului”.

1. Actele de reacționare emise de procuror în rezultatul efectuării investigațiilor financiar - economice.

2. **Speță**

VIII. BIBLIOGRAFIE

1. Constituția Republicii Moldova.
2. Codul fiscal, adoptat prin Legea nr.1163 din 24.04.1997.
3. Codul civil, adoptat prin Legea nr.1107 din 06.06.2002.
4. Codul procedură civilă, adoptat prin Legea nr.225 din 30.05.2003.
5. Codul muncii, adoptat prin Legea nr.154 din 28.03.2003.
6. Codul vamal, adoptat prin Legea nr.1149- XIV din 20.07.2000 cu modificările ulterioare.
7. Codul penal, adoptat prin Legea nr.985 din 18.04.2002.
8. Codul contravențional, adoptat la 24.10.2008.
9. Legea cu privire la tariful vamal, nr.1380 din 20.11.1997;
10. Legea cu privire la Procuratură, nr.294-XVI din 25.12.2008.
11. Legea cu privire la întreprinderea de stat, nr. 146 din 16.06.1994.
12. Legea cu privire la Societățile pe Acțiuni, nr. 1134 din 02.04.1997.
13. Legea privind administrația publică locală, nr.436-XVI din 28.12.2006.
14. Legea privind prețul normativ al pământului, nr.1308 din 25.07.1997.
15. Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr. 1585-XIII din 27.02.98.
16. Legea cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, nr.1491-XV din 28.11.2002.
17. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor de expunere spre vânzare la Bursa Universală de Mărfuri a Moldovei a bunurilor sechestrate în scopul stingerii obligațiilor fiscale, a bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive și a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune, nr.332 din 02.04.2004.
18. Hotărârea Guvernului privind activitatea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, nr.998 din 20.08.2003.
19. Hotărârea Guvernului privind aprobarea structurii organizatorice a Serviciului Fiscal de Stat și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului Republicii Moldova, nr.786 din 30.06.2003.
20. Hotărârea Guvernului cu privire la reglementarea activității organelor Serviciului Fiscal de Stat, nr.1736 din 31.12.2003.
21. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea noii componente nominale a Comisiei republicane permanente pentru organizarea expertizei, evaluării și comercializării bunurilor sechestrate, nr.161 din 19.02.2004.
22. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la reprezentarea statului în societățile comerciale, nr.1053 din 11.11.2010.
23. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de determinare și comercializare a activelor neutilizate ale întreprinderilor, nr.480 din 28.03.2008.
24. Hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului privind casarea bunurilor uzate raportate la mijloacele (fondurile) fixe, nr.500 din 12.05.98.
25. Hotărârea Guvernului despre măsurile de realizare a Legii cu privire la Programul de privatizare pentru anii 1997 – 1998, nr.1056 din 12.11.1997.
26. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, nr.136 din 10.02.2009.
27. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind vânzarea acțiunilor proprietate publică la Bursa de Valori, nr.145 din 13.02.2008.
28. Hotărârea Guvernului cu privire la reorganizarea Inspectoratului de Stat pentru Protecția Muncii pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale, nr.1481 din 27.12.2001.

29. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Nomenclatorului Mărfurilor al Republicii Moldova nr.54 din 26.01.2004.
30. Norme din 12.01.99 privind complectarea, circulația și folosirea formularelor declarației vamale în detaliu, aprobate de Departamentul Vamal.
31. Ordinul Departamentului Vamal nr.276-O din 24.10.2002 cu privire la perfectarea actelor vamale la vămuirea mărfurilor provenite din tranzacțiile economice externe.
32. Ordinul Departamentului Vamal nr.26-O din 11.02.2004 referitor la aprobarea normelor de completare a declarației vamale(în vigoare până la 01.05.2005).
33. Ordinul Departamentului Vamal nr.199-O din 29.10.2004 referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu.